

ကသံဉ်ဒီသဒေးအဂျီအကျါတၢ်ဟံဖျါ

ဟံဉ်မိဉ်ဖံလး(စ)တီးကွ (Haemophilus influenzae type b) (Hib) ကသံဉ်ဒီသဒေး- တၢ်လၢနကြးသ့ဉ်ညါ

ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒေးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအါတက့ၢ်တဖၣ်တၢ်မၤ န့ၢ်အါလၢစပုၣ်ကျိၣ်ဒီးကၠိၣ်အဂၤအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ. က့ၢ် www.immunize.org/vis Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

၁. ဘဉ်မနုၤအယိယဘဉ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒေးလဲဉ်.

Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး ဒီသဒေး ဟံဉ်မိဉ်ဖံလး(စ)တီးကွ (Haemophilus influenzae type b (Hib)) တၢ်ဆါသ့န့ၣ်လီၤ.

ဟံဉ်မိဉ်ဖံလး(စ)တီးကွ (Haemophilus influenzae type b) ငးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆါဘဉ်ကဲအကလုာ်ကလုာ်သ့လီၤ. တၢ်ဘဉ်ကဲသ့တဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ်မၤဘဉ် ဒီဖိသဉ်လၢအသးအိၣ် ၅ နံဉ်ဆူအဖိလၢ ဘဉ်ဆဉ် မၤဘဉ်ဒီစ့ၢ်ကီးပုၤသးပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါတနီၤသ့န့ၣ်လီၤ. Hib ဘဲးထံရံယါငးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆါတဆံး တက့ၢ်, င်အမ့ၢ်နၢ်တၢ်ဘဉ်ကဲ မ့တမ့ၢ် ကလံၤကျါညါ, မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ဉ် ငးအိၣ် ထီၣ် တၢ်ဆါလၢအနး, င်အမ့ၢ် သ့ဉ်တၢ်ဘဉ်ကဲတဖၣ်သ့လီၤ. Hib တၢ်ဆါ တၢ်ဘဉ်ကဲလၢအနးတဖၣ်, လၢတၢ်ကီးစ့ၢ်ကီးအီၤလၢ “ Hib တၢ်ဆါယၢ်လၢ အနး.” တဖၣ် လိာ်ဘဉ်တၢ်ကူစါယါဘျါလၢ တၢ်ဆါဟံဉ်ဒီး တဘျီတခိၣ်ငးအိၣ် ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤသ့လီၤ.

တချုးလၢ Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်, Hib တၢ်ဆါယၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အငးအိၣ်ထီၣ် ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညါတၢ်ဆါလၢအအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဖျါ ဘဲးထံရံယါလၢ ဖိသဉ်အသးန့ၣ် ၅ နံဉ်ဆူအဖိလၢတဖၣ်လၢ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ခိၣ် န့ၣ်သလီၤညါတၢ်ဆါန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆါဘဉ်ကဲလၢ အဘဉ်ကဲဝဲဒၣ် ခိၣ်န့ၣ်သလီၤ ဒီးပျါယံထူၣ်မိာ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤငးအိၣ်ထီၣ် ခိၣ်န့ၣ်ဟးဂီၤဒီးတၢ်နၢ်တဟူသ့ န့ၣ်လီၤ.

Hib တၢ်ဆါဘဉ်ကဲတဖၣ်န့ၣ် ငးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီး-

- ပသိၣ်တၢ်စုၣ်ဘဉ်
- ကိာ်ယုာ်ဘိညါထီၣ်လၢအနး, ကိာ်လၢကသါထီၣ်သါလီၤ
- သ့ဉ်, ယံဆါ, ယံ ဒီးတၢ်လၢအမၤဘၢ သးဖျါတၢ်ဘဉ်ကဲ
- တၢ်သံတၢ်ပုၤ

၂. Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး

Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ် တၢ်ဆဲးန့ၢ်အီၤ ၃ မ့တမ့ၢ် ၄ ဖျါ (ဒီးသန့ထီၣ် အသးလၢပနံၣ်မံၤပနီၣ်) အဖိခိၣ်လီၤ.

ဖိသဉ်ဆဲးဖိတဖၣ် ညီန့ၢ်ကမၤန့ၢ် အဝဲသ့ဉ် အ Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးအဆိကတၢ် တဖျါဖဲအသးအိၣ် ၂ လၢဒီး ညီန့ၢ် ဆဲးကသံဉ်ကဝဲဝဲ အသးအိၣ် ၁၂-၁၅ လၢ အခါန့ၣ်လီၤ.

ဖိသဉ်လၢ အသးအိၣ် ၁၂ လၢဒီး ၅ နံဉ်အဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်လၢ တဆဲးဘဉ် တ့ၢ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးပုၤန့ၣ်န့ၣ် ကလိာ်ဘဉ်အါထီၣ်ဝဲ Hib ကသံဉ် ဒီသဒေး ၁ ဖျါ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ်လီၤ.

ဖိသဉ်လၢ ၅ နံဉ်ဆူအဖိခိၣ်ဒီး ပုၤနီၣ်ခိၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်တမၤန့ၢ်ဘဉ် Hib ကသံဉ် ဒီသဒေးဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တၢ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ဖိသဉ်လၢအနီၣ်ခိၣ် မ့ တမ့ၢ် သးပုၤလၢအကမိဟးဂီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးကွၢ်အကမိတဖၣ်, လၢအပုၣ်ယုာ် ဒီးပုၤလၢအိၣ်ဒီးသ့ဉ်ဂီၤဖျါတၢ်ဆါ, တချုးတၢ်မၤတၢ်ကူးကွဲးယါဘျါလၢ ကထုး ထီၣ်ကွၢ်ကမိ, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ထၢန့ၣ်လီၤ ယံန့ၢ်ကံၢ်ဝဲအလီၢ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် ကဟ့ၣ်ကူၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ တၢ်ကဆဲးန့ၢ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးအပူၤလၢအသးအိၣ် ၅ နံဉ်တုၤ ၁၈ နံဉ်လၢ အိၣ်ဒီး HIV တၢ်ဆါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တၢ်ဟ့ၣ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး င်ကသံဉ်လီၤဆိတဖျါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးတဘျီယီဒီး ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒေးအဂၤတဖၣ်သ့ (ကသံဉ် ဒီသဒေးအကလုာ်လၢ တၢ်ဟံဉ်ဖိၣ်ဟ့ၣ်အီၤသ့အါန့ၢ် ကသံဉ်ဒီသဒေးတခါ ဒီး တၢ်ဆဲးန့ၢ်အီၤတဖျါယီ) သ့လီၤ.

တၢ်ဆဲးန့ၢ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး တပူၤယီဒီးကသံဉ်ဆဲးဒီသဒေးအဂၤ သ့စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

၃ တဲသကိးတၢ်ဒီးနပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ

တဲဘဉ်ပုၤလၢအဆဲးန့ၢ်န့ၣ်ကသံဉ်ဒီသဒေးပုၤတဂၤအံၤမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဆဲးကသံဉ် ဒီသဒေး -

- အိၣ်တ့ၢ်ဒီး တၢ်သ့ဉ်တဘဉ်လိာ်လၢအနး ဖဲအဆဲး Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး လၢညါ, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်သ့ဉ်တဘဉ်လိာ်လၢအနး, လၢကဲထီၣ်တၢ် ဘဉ်ယီၣ်လၢသးသမူအဂီၢ်

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤအပူၤန့ၣ်, ပုၤလၢအဟ့ၣ်နဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ် ကွၢ်ထွဲ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ကဆါဝဲလၢ ကသုးတၢ်ဆါကတီၢ်လၢကဟ့ၣ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေး တုၤလၢ တၢ်ဟဲဒီးပုၤသးလၢခဲတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဆဲးတက့ၢ်တဖၣ်, င်အမ့ၢ် တၢ်စုၣ်ဘဉ်န့ၣ်, ဘဉ် သ့ဉ်သ့ဉ်ကဘဉ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဖဲ အဘဉ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲာ်တဖၣ် အါတက့ၢ်ကြးအိၣ်ခိးဝဲတုၤလၢအဘျါတစု တချုးလၢအမၤန့ၢ် Hib ကသံဉ်ဒီသဒေးန့ၣ်လီၤ.

နပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢၤ ဟ့ၣ်အါထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျါသ့န့ၣ်လီၤ.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

၄. တာ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ယးဒီးကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ခီဆါ

- တာ်ထီၣ်ဂီၤ, ကီၢ်လုး, ဒီးတာ်ညိးထီၣ်ဖဲ တာ်ဆဲးကသံၣ်ဆဲးဒီး တာ်ကီၢ်ထီၣ် နၤသ့ဖဲနဆဲး **Hib** ကသံၣ်ဒီးသဒါတာ်ခီဆါခံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတနီၤ အမဲၣ်ခံးသ့ဖဲ တာ်မၤန့ၢ်အီၤကသံၣ်ကသီကျိၤကျဲၤ, လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီး တာ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါန့ၣ်လီၤ. တဲဘၣ်ပုၤလၢအဟ့ၣ်နၤတာ်ကွၢ်ထွဲ နမ့ၢ်တူၢ် ဘၣ်လၢ နမဲၣ်မူၤ မ့တမ့ၢ် တာ်သီၣ်လၢန့ၢ်ပုၤအခါတက့ၢ်.

ဒ်ကသံၣ်ကသီအဂၤတမံၤလၢလၢအသိး, တၢ်ခွဲးတာ်ယၢ်အိၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလၢကသံၣ် ဆဲးဒီးသဒါကဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီဆါလၢအနးနးကလဲၣ်, တာ် ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးနးနးကလဲၣ်အဂၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တုၤလၢတာ်သံၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅. တာ်ကီၢ်တဲခဲနးနးကလဲၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တခီလဲၣ်.

တာ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီဆါ အိၣ်ထီၣ်သ့ဖဲပုၤလၢအဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒါပးထီၣ် လၢတာ်ဆါဟံၣ်ကသံၣ်ဒီးသဒါခံၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ်တာ်တဘၣ်လီၢ်သ့ၣ်တာ်ခီ ဆါနးနးကလဲၣ်အပနီၣ်တဖၣ် (တာ်ဖဲးဘၣ်ကပြုထီၣ်, မဲၣ်ဒီးကီၢ်ဘိညိးထီၣ်, တာ်ကသါကီၢ်ခဲ, သးစံၣ်ချ့, ခိၣ်မူၤခိၣ်တယူၤ, မ့တမ့ၢ် တာ်ဂံၢ်ဘါစါ) န့ၣ်, ကိး **၉-၁-၁** ဒီးမၤပုၤဆုၤနၤဆူတာ်ဆါဟံၣ်အဘူးကတာ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တာ်ပနီၣ်အဂၤလၢနဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကိးပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤနၤတာ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့တာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တာ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တာ်ခီဆါတဖၣ်တာ်ကြၢးဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူ တာ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တာ်တဘၣ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်တာ်ခီဆါတာ်မၤအကျဲသနူ (**VAERS**) န့ၣ်လီၤ. နပုၤဟ့ၣ် တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤအါတက့ၢ်ကတီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်ဟံၣ်ဖျါ အံၤ, မ့တမ့ၢ် နမၤတာ်အံၤလၢနနီၢ်ကစါဒၣ်နဲသ့န့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ်ဖဲ **VAERS** ပုၤယဲၤသန့ဖဲ www.vaers.hhs.gov မ့တမ့ၢ် ကိး **၁-၈၀၀-၈၂၂-၇၉၆၇** န့ၣ်တက့ၢ်. **VAERS** န့ၣ်ထဲဒၣ်လၢတာ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တာ်တဘၣ်လီၢ်တာ်ခီဆါတဖၣ် အဂီၢ်ဒီး, ဒီး **VAERS** ပုၤမၤတာ်ဖိတဖၣ်တဟ့ၣ်လီၤနၤကသံၣ်ကသီတာ်ဟ့ၣ် ကူၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆. ထံကီၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤ တာ်တီၢ်ကျဲၤ

ထံကီၢ်ကသံၣ်ဆဲးဒီးသဒါတာ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤတာ်ရဲၣ်တာ် ကျဲၤ (**VICP**) မ့ၢ်ဖဲဖဲၣ်ရဲၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤလၢဘၣ်တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢတာ်ဆဲးကသံၣ် ဒီးသဒါလီၤတာ်လီၤဆဲးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ်ဖဲ **VICP** ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation မ့တမ့ၢ် ကိး **၁-၈၀၀-၃၃၈-၂၃၈၂** လၢကမၤလိဘၣ်ယးဒီးတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤဒီးဘၣ်ယးဒီး တာ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တာ်ယုထီၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးတာ်ဟံၣ်ပနီၣ်တာ်ဆါကတီၢ်လၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တာ်ယုထီၣ်လၢတာ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၇. ယမၤလိအါထီၣ်တာ်အံၤကသုၣ်လဲၣ်.

- သံကွၢ်နပုၤဟ့ၣ်လီၤတာ်ကွၢ်ထွဲတာ်မၤစၢၤ.
- ကိးနလီၢ်ကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စဲၣ်တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဖဲကျိၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- လဲၤကွၢ်တာ်အိၣ်တာ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီတာ်ပၤတာ်ဆုၤ (**Food and Drug Administration (FDA)**) အပုၤယဲၤသန့လၢ ကသံၣ်ဒီးသဒါလၢ တာ်ထၢန့ၣ်ဟံၣ်အီၤဒီးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤအဂၤတဖၣ်ဖဲ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines.
- ဆဲးကျဲၤ တာ်ဖိၣ်ဂါတာ်ဆါဒီးတာ်ဟ့ၣ်တာ်ဒီးသဒါထဲထၢၣ် (**Centers for Disease Control and Prevention (CDC)**)-
  - ကိး **၁-၈၀၀-၂၃၂-၄၆၃၆ (1-800-CDC-INFO)** မ့တမ့ၢ်
  - လဲၤကွၢ်ဖဲ **CDC** အပုၤယဲၤသန့ www.cdc.gov/vaccines.